

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת שקלים, דף י"ד

כתיב "והביטו אחרי משה עד בואו האהלה".
תרין אמוראי, חד אמר לגנאי וחד אמר לשבח.
מאן דאמר לגנאי חמוץ שקין חמוץ כרעין חמוץ
קופד אכיל מן דיהודאי ושתי מן דיהודאי כל
מדליה מן דיהודאי. ומאן דאמר לשבח מחמי
צדיקאי ומזכי טובאי דוכת למיחמי יתיה".

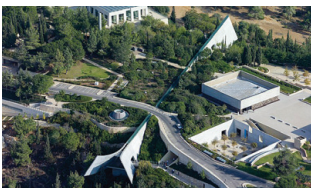
חמוץ - ראו, הביט
למיחמי - לראות

הסבר: שני אמוראים נחלקו בשאלה מה הייתה
כוונתם של בני ישראל שהביטו אחרי משה.
אחר אמר לגנאי - שהיו מאשימים אותו שהוא
אוכל ושותה ומשמין משל ישראל. ואחד אמר
לשבח - שרצו לזכות לראותו, כי זו זכות גדולה
לראות את הצדיק.

על המפה

יד ושם

"יד ושם" הוא מוסד שהוקם במטרה להנציח
את זכר השואה. הוא החל לפעול מיד לאחר
מלחמת העולם השנייה, ובשנת 1953 הוכר
כמוסד רשמי של ישראל. השם "יד ושם"
לקוח מהפסוק בישעיהו, "וְנִתְּנִי לָהֶם בְּבִיתִי
וּבְחֻמֹּתַי יָד וְשֵׁם, טוֹב מִבְּנִים וּמִבְנוֹת; שֵׁם
עוֹלָם אֲתֹן לוֹ, אֲשֶׁר לֹא יִכָּרֵת". במוסד נמצא
האוסף הגדול בעולם של תיעוד ומסמכים
הקשורים לשואה, לחיי היהודים לפני
ובמהלכה. הוא מכיל מכוני מחקר העוסקים
בשואה, מוזיאונים, מרכז צפייה ועוד. כמו
כן, נמצאות בו אנדרטאות לזכר קהילות
שנספו בשואה, ושדרת עצים שניטעה
לכבוד חסידי אומות העולם. "יד ושם"
עוסק גם באיסוף שמותיהם של כל הנספים
בשואה, ובתיעוד עדויותיהם של הניצולים.

מראה כללי של האתר מהאוויר משמאל למעלה מרכז
המבקרים בתווך המוזיאון ההיסטורי שנחנך בשנת 2005
ולצידו משמאל היכל השמות ובצידה הימני של התמונה
אוחל יזכור וזכור גטו ורשה (Wikipedia, A)

סדר מועד | מסכת שקלים דף י"ד-כ' | פרשת שמיני | כ"ב-כ"ח בניסן (4-10 לאפריל)

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

דף י"ד: מעשה ההצלה מהנהר

מעשה באיש שפונה "חסיד", מפני שהוא התאמץ בכל כוחו לגמול חסידים עם
אנשים, ותמיד דאג לחפור בורות גדולים, כדי שיתמלאו במי גשמים, וכך יהיה מים
לאנשים שהולכים בדרך. פעם אחת בתו של החסיד הלכה לחתונה שלה ועברה
ליד הנהר, ובתאום הגיע זרם מים אדיר, ושטף אותה לתוך הנהר. הכל היו בטוחים
שהיא מתה, והצטערו מאוד. **רבי פנחס בן יאיר שמע את המקרה ואמר: "ריבונו של
עולם- האיש הזה כל כך משתדל לעזור לאנשים ולהביא
להם מים, האם מגיע לו שהבית שלו תמות בגלל מים?".**
מיד אחר כך התברר, שהבית באמת ניצלה מן המים. איך
היא ניצלה? יש אומרים, שהתגלה לה בתוך המים מלאך
בדמותו של רבי פנחס בן יאיר והציל אותה.

דף ט"ו: לקים מצות צדקה בכבוד

360
סרטון

את מצות הצדקה צריך לקים בצורה כזו שלא תביש את
העניים. בבית המקדש היתה לשכה מיוחדת שפונתה
ל"שכת חשאי", מפני שבלשכה היו אנשים היו נותנים
צדקה, וכל עני, שהתביש לקבל צדקה מאנשים, היה
הולך לשם בחשאי, בהסתה, בלי שיראו אותו, ונוטל
צדקה כמה שהוא צריך. התלמוד מספר עוד על
מעשה חסד מיוחד שעשה רבי אליעזר בן יעקב:
פעם בא לעיר אדם עיוור, ורבי אליעזר בן יעקב הלך
והתישב על הרצפה ליד הכיסא של העיוור. ראו זאת
בני העיר ואמרו: אם רבי אליעזר בן יעקב מכבדו עד
כדי כך, בודאי העיוור הוא אדם חשוב, ומאז הם כיבדו אותו ונתנו לו פרנסה בכבוד.

דף ט"ז: שמן המשחה

משה רבנו משח ב"שמן המשחה", את כל כלי המשכן, וגם את אהרן הכהן ואת
בניו. כל פעם שמתמנה כוהן גדול חדש, או כאשר מתמנה מלך חדש, שהוא
מאצאי דוד המלך, מושחים אותו בשמן המשחה. אבל, אם אביו היה מלך, אין
הוא זקוק למשיחה.

היה נס גדול בשמן המשחה - כי את שמן המשחה עשה משה רבנו משנים עשר
לוג של שמן זית, ובשמן הוא בישל את הבשמים, ואחר כך משחו בו כוהנים
גדולים ומלכים במשך דורות רבים, ובכל זאת, שמן המשחה נותר באותה כמות
שעשה משה רבנו, מאומה לא חסר ממנו.

היכן נמצא היום שמן המשחה? על פי התלמוד המלך יאשיהו, גנב אותו במקום
מסתור, יחד עם הארון שעמד בקודש הקודשים עם לוחות הברית, כי הוא ראה
שהגויים עומדים לכבוש את ארץ ישראל, והוא לא רצה שהגויים יקחו את
החפצים הקדושים האלה.

★ | מן ההסטוריה

מרד גטו ורשה

לאחר שכבשו הנאצים את פולין, ריכזו את היהודים שבתוכה בגטאות. הגדול מביניהם היה גטו ורשה, בו נדחקו מאות אלפי יהודים בתנאים קשים, רעב וצפיפות. כאשר התברר שהיהודים שנשלחים מהגטו נלקחים למחנות השמדה, החליטו רבים מהתושבים למרוד. שני ארגוני התנגדות יהודים קמו בגטו: **אי"ל - ארגון יהודי לוחם, ואצ"י - ארגון צבאי יהודי**. כאשר נכנסו הנאצים לגטו על מנת להשלים את השילוחים, תקפו אותם המורדים. למרות כוחותיהם הדלים, הצליחו להחזיק מעמד כנגד הנאצים ארבעה שבועות ולהסב להם אבדות רציניות, עד ששרפו הללו את הגטו וחסלו אותו. מרד גטו ורשה הפך לסמל לגבורה והתקוממות כנגד כל הסיכויים.

תמונת הילד היהודי מגטו ורשה (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

משפחת אולמה היא משפחה פולנית-נוצרית שחיה בכפר קטן בפולין בתקופת השואה. בכפר הזה התגוררו גם כמה משפחות יהודיות. כאשר התחילה המלחמה ויהודים אולצו לעזוב את בתיהם, ביקשה אחת המשפחות היהודיות מגברת אולמה, שתיקח את שני ילדיהם ותסתיר אותם בביתה עד שיוכלו לשוב ולקחתם. כמובן שהדבר הזה כרוך מצד משפחת אולמה בסכנת חיים, כי אם הם יתפסו על ידי הגרמנים הם עלולים לשלם על כך בחייהם. בבית משפחת אולמה התנהל דיון סוער.

מצד שני:

אבי המשפחה אמר שהוא מתנגד נחרצות לדבר הזה, כי הסתרת הילדים כרוכה בסכנת נפשות, והוא לא מוכן לסכן את משפחתו כדי להציל ילדים יהודים זרים.

מצד אחד:

אם המשפחה אמרה שהיא מוכנה לקחת את הסיכון כדי להציל חיים של ילדים יהודים. עבודה ערך חיי האדם הוא ערך עליון והיא חונכה להציל חיים של כל אדם באשר הוא אדם.

...ואיך? עֲתִכֶּם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ולהתפללתם עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

סדרי קדימויות בַּמִּתֵּן צִדְקָה

לַמַּעֲמִים יֵשׁ מִקְרִים שֶׁבָּהֶם צָרִיךְ לִבְחֹר בֵּין שְׁתֵּי אֲפִשְׁרוּיֹת.
אִם יֵשְׁנָם שְׁנֵי עֲנִיִּים - אִישׁ וְאִשָּׁה, שְׁשִׁנְיָהֶם זְקוּקִים לְכֶסֶף כְּדִי לִקְנוֹת אוֹכֶל אוֹ עֲבוֹר בְּגָדִים. אָנוּ רוֹצִים מְאֹד לַעְזֹז לַשִּׁנְיָהֶם, אָבֵל מֶה נַּעֲשֶׂה אִם יֵשׁ לָנוּ כֶּסֶף רַק עֲבוֹר אֶחָד מֵהֶם, לָמִי נִיתֵן אֶת הַכֶּסֶף? הָרַמְבַּ"ם פּוֹסֵק שֶׁיֵּשׁ לָתֵת אֶת הַכֶּסֶף לְאִשָּׁה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מִתְבַּיֶּשֶׁת לַחֲזָר עַל פִּתְחֵי הַבַּתִּים וּלְקַבֵּץ נְדָבָה, הָרֵבָה יוֹתֵר מִכֶּפֶי שְׂאִישׁ מִתְבַּיֵּשׁ. (מִסְכַּת הוֹרֵיֹת, דָּף י"ג)

מי אני?

- הייתה עובדת סוציאלית ואחות, ומנהלת בכירה בעיריית ורשה, במחלקת הסיעוד.
- הצליחה להבריח מהגטו ולהציל את חייהם של כ-2,500 ילדים יהודים. ניהלה רישום מסודר אותו החביאה בתוך בקבוקים, מי הילדים והיכן הם נמצאים.
- ברכב בו הבריחה את הילדים היה גם הכלב הגדול שלה, שנבח בקול רם כל פעם שהילדים בכו, כך שהבכי שלהם לא נשמע על ידי השומרים הגרמנים שפחדו ממנו.
- על מעשיה אלו קיבלה את תעודת "חסידת אומות העולם" מ"יד ושם" בשנת 1965, ואזרחות כבוד של מדינת ישראל.

פְּסוּלֵי תוֹמָא וְעוֹלָמֵי
לְעִזְמֵי שְׁלֹמֹה

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0		
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וזלזול בבל	תוכנית ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

הספירה מתחילת תולדות (ספירה לאחור)

הספירה מתחילת תולדות

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האישה בציור הנוהגת ברכב?
- 2 מה המעשה אותו היא עושה?
- 3 לאיזה תואר היא זכתה בעקבות המעשה הזה?

בְּאֵיזוֹ שָׁנָה נִשְׁלַח הָיִידִים לַמַּחֲזֵר?
בְּשָׁנָה שֶׁהָיָה שָׁמַיִל בְּיָדוֹ?
בְּשָׁנָה שֶׁהָיָה שָׁמַיִל בְּיָדוֹ?

מי אנחנו?

1. פעלנו למען הצלת יהודים בתקופת השואה תוך סיכון חיינו.
2. כ-26,000 בני דתות שונות מעמים שונים קיבלו את התואר הזה.
3. על שם כל אחד מאיתנו ניטע עץ ב"יד ושם", בשדרה מיוחדת הנקראת על שמנו.

בְּאֵיזוֹ שָׁנָה נִשְׁלַח הָיִידִים לַמַּחֲזֵר?

5780 ה'תש"פ

5778 ה'תשע"ח

5727 ה'תשכ"ז

5708 ה'תש"ח

5707 ה'תש"ז

5699 ה'תרצ"ט

5657 ה'תר"ץ

5323 ה'רמ"ח

5260 ה'ת"ש

5258 ה'תרפ"ח

4900 ה'רמ"ב

4800 ה'ר"י

4650 ה'תקנ"ה

4260 ה'תקס"ז

510 ימי הביניים

1492 גירוש ספרד

2019 שנת סיום הש"ס ללומי הדף היומי

2017 70 שנה למדינה

1969 הרב אריה לזין

1967 מלחמת ששת הימים

1948 הקמת המדינה

1947 העצמאות

1939 שואה

1897 הרצל

רבי יוסף קארו

1500 העת החדשה

1492 גירוש ספרד

הרמ"ב

רש"י

רבי טעדיה גאון

510 ימי הביניים

תקופת הראשונים

לכן, דווקא בעיצומה של השמחה על הקמת המשכן, רצה ה' ללמד את בני ישראל כי אין הדבר תלוי במשכן כי אם בהם, וכי השראת השכינה תלויה בהתנהגותם. בשל כך בחר ה' להעניש את נדב ואביהו דווקא בזמן זה, וכך יזכרו תמיד כי האחריות להצלחתה והשראתה של השכינה תלוי במעשה האדם.

--	--	--	--

תלמוד ישראל
דרך היום ילדים

